

rit, ac præterea apta est, quæ laboribus Chymicis ad longè altiores gradus promoveatur. Sic totum Vegetabile, quodcumque etiam fuerit, imò & ipsa ligna in liquidam, & aquosam redeunt substantiam, & ex liquidâ, & aqueâ substantia se produisse loquuntur, aquamque primam originem suam fuisse testantur, ad quam & Salium ortum rectè referri ex hæcenus dictis manifestè liquet. Licet autem Sal ob coagulationem, seu congelationem, aut virtutem Seminalem coagulantem, quam constringentem & contrahentem possidet, & cuius vi etiam in mediâ aquâ concrevit, terreum principium habere, ac ideo magis terræ quam aquæ congruere videatur; ob resolutionem tamen suam promptissimam, quæ aquæ se absorbenti tam facile cedit, ex aqueo principio potius ortum ducere statuendum est. Nam artis beneficio totum ejus corpus, quantumcumque est, in aquam inspidam reduci se patitur, ita ut in aquam omnis saporis expertem rediens, & commutatione mirâ ad primam matrem suam reversum, nil nisi inspidam aquam se fuisse ab initio, evidentissimè aperiat. Hinc sicut in omnibus rebus generalis & universalis quidam liquor, aut humiditas quædam esse apparet, quam loca & matricæ, ut ita dicam, specificant, & seminalibus virtutibus specificis in tot, ac tam diversas species dirimunt, & dispescunt: Ita etiam cum Salibus comparatum est, qui ex Universali aquâ insipida per uteros, aut matricæ terræ diversas dispersâ, virium & potentiarum seminalium beneficio, in varias, & diversas species abeunt, solutione, coagulatione, colore, figurâ, sapore, & viribus variè ludentes, & mirâ commutatione se invicem æmulantes. Et cum varietas Salium tanta sit, admirandâ etiam iidem virium, & potestatum diversitate inter se discrepant, ac multiplici commodo, & utilitate, quibus toti Generi Humano prodesse solent, dignitatem suam unicuique conspiciendam exhibent. Ideo eorum necessitas & indigentia homines coniecit in anxiam inquisitionem, & investigationem, lucrosæ negotiationi tandem investigatores implicantem, quæ hodierno tempore quanto quæstui exerceatur, si, ut rem notissimam pluribus verbis ob oculos ponere molirer, actum agerem. Sed hæc cuncta vulgares usus concernunt; Augustiores illi sunt, qui, cum ignorantie tenebris tecti paucis mortalium innotuerint, Humani Generis indignitatem arguunt, quod tantorum thesaurorum cognitione & notitiâ orbatum eorum usu & fructu etiam indignissimum videtur. Ac siquidem bonâ & rectâ corporis valetudine in hac terrâ nil prius antiquiusque habendum censeatur, in quo existimationis gradu illa locanda putabimus, quæ & conservanda rectâ, & bona valetudine, & eadem amissa restituenda & recuperanda incredibiles & ineffabiles potestates obtinent? Quales in Salibus se offerunt Philosophorum non putatiorum, sed verorum laboribus ad summum puritatis apicem deductis, & per varias ignis torturas in sua magisteria, arcana, & entia pri-

ma conversis, qui morborum veri domitores, instar Herculis clava sua monstrorum fœtus domantis, varias corporis aggritudines debellant, & prosternunt. De his doctissimus *Helmontius* in titulo. *Potestas medicaminum* §. 24. *Summus*, inquit, atque felicissimus Salium est, qui ultimam puritatis, & subtilitatis metam in natura attigit, cuncta pervadit, solusque manet immutabilis; quæque alia pro lubrica promptâ resolvit obedientiâ, rebellemque omnem materiam, non secus atque aqua calida nivem liquat, & volatilizat. Dicit hic forsitan aliquis; Vos cinerum & carbonum vexatores miris elogiis vestra medicamenta ex fornaculis vestris prodeuntia deprecatis, & ea nobis obtrudere conamini, quæ nunquam visæ in solis jactationum vestrarum titulis hærent, & meris somniorum vestrorum ludibriis mundo illudunt. Sed heus amice, si ejusmodi exprobrationibus tanta arcana elicere, & possessoribus extorquere ex manibus posses, ut deinde simplicitatem & facilitatem eorumdem ludibrio haberes; quod tu & tui similes facere consuevisti, voti compos proculdubio summo exultares gaudio, & cum corniculâ *Æsopica* alienis plumis superbires. Cum verò moris non sit, ut quæ improbo labore, & impensis haud exiguis quis consequutus est, ea tam facile aliorum fœcundia, & malignitati committat, & suam facilitatem, atque simplicitatem aliis deridendam propinet, non video, cur tibi eadem concedenda & aperienda sint. Ne tamen penitus inanis & vacuus dimittaris, atque de me conquerendi occasionem habeas, paucis nonnulla manifestabo, quæ scire tuâ, & plurimorum aliorum interesse puto. Apud *Paracelsi* *racellus* duo occurrunt instrumenta potissima, quorum beneficio ipse magisteria, arcana, prima entia, & cætera tanti momenti medicamenta, cum tincturis & aliis similibus paravit: Circulata nimirum duo, Minus, & Majus, quorum illud ex Sale marino vel communi, hoc verò ex Mercurio Vulgi prioris adjumento conficitur. Utriusque apud *Helmontium* frequens occurrit mentio, qui tamen, quo pacto utrumque paratur, & ex qua materia conficiendum sit, alto silentio cum *Paracello* involvit. Nomen Circulatum, meâ sententiâ, à circulando proficiscitur, quod quasi in circulum deducendâ, & laboribus pluribus quasi in circulum ductis iterandâ sint operationes illæ, quibus ad horum circulatorem possessionem perveniri solet. Quod ad Salem Circulati Minoris materiam attinget *Paracelsus* passim in suis scriptis, ut & *Helmontius* cum sequutus, pluresque alii Philosophi, Aquam Rerum Sublunarium, atque ita etiam Metallorum primam materiam, atque ideo Primum Ens, seu Quintam Essentiam Elementi Aquæ esse Centrum Mineralium, & Metallorum, hæc autem Elementi Aquæ fructus existere statuerunt. Idem in antecedentibus nostris dissertationibus diversis rationibus, & experimentis ob oculos positum est. Centrum hoc est Sal marinus, verum Principium Mineralium & Metallorum, ejus ceteri Philosophi non meminerunt, studiosè id prætercundo, & tantum

tantum Mercurium & Sulphur in theatrum producendo, quæ duo principia tamen tertio illo, nimirum Sale, tanquam corpore & domicilio suo continentur, & acquiri non possunt, nisi Sal, utpote corpus, & matrix ipsorum habeatur, ex quâ Mercurius & Sulphur, duo illa principia metallica oriunda sunt. Metalla verò & Mineralia in Primum suum Ens reducenda vetus suum corpus, deponant, moriantur, & novam, ac meliorem vitam induant oportet in eo, cujus fructus sunt, & à quo vitam priorem habent, id quod aptè demonstrat, cum ex Elementi Aquæ Centro prodierint, in eodem ipso quoque ipsis moriendum, & ad novam vitam redeundum esse, si ad summam, quæ in naturâ datur, perfectionem, promoveri debeant. Centrum autem hoc, cum & ipsum sordibus, & impuritatibus suis inquinatum sit, necessitas postulat, ut prius ab omnibus istis inquinamentis liberum ac immune reddatur, antequam ad fructuum suorum purificationem adhibeatur. Hoc purum & mundum appellatur à *Paracello* Circulatum minus, seu Arcanum Salis Circulati Minoris, quod plurimis putrefactionibus, destillationibus & cohobationibus perficiendum, & eò deducendum est, ut totus Sal tandem volatilis evadat, & per Alembicum transeat, qui volatilis liquor clavis est cæterorum in Medicinâ & Alchimia arcanorum quæ in Mineralium & Metallorum corporibus abscondita, & firmissimis claustris conclusa hac eadem clave referantur, & ex intimis penetralibus eruuntur. Tædiosus quidem est labor, operatorem desiderans strenuum, indefessum, & per spicacem, operationumque Chymicarum apprime peritum; Sed contrâ maximi momenti, & maximæ utilitatis fructus ex eo prodeunt, qui in Medicinâ & Alchimia stupendas vires exercent, corporumque Metallicorum claustra arcissima refectione admirabili aperiunt. Sal autem iste, materia scilicet hujus Circulati, licet ex ipsa aqua seu pluvia, seu roris, seu nivis, seu grandinis &c. elici quoque possit, sicut in antecedentibus diximus, tanto tamen, & tam prolixo labore neutiquam opus est, cum Sal quisque marinus, aut ex fontibus & puteis salis haustus huic Circulato Sali Minori inserviat, dictarum operationum adminiculo ex eodem eruendo: Facilius via tibi dabit Magisteria Salis, Salispetræ, Vitrioli, Tartari, & cæterorum Salium: Ea conficiendi ratio hæc est: Destillationis adjumento separetur subtile à spisso, quæ separatio tibi largietur Spiritum Salis ejus, quem destillando à spisso suo separasti, & *Paracellus* Aquam Solventem nuncupare solet. Subtile & spissum commisceatur, in Balneo, aut fimo equino putreficetur, & iteratis pluribus destillationibus, ac cohobationibus tamdiu destilletur, donec in oleum perpetuum abeat, & corpus in modum phlegmatis amittat. Hac via, hac methodo tibi ad tantos thesauros in Naturæ reconditos pervenire integrum erit, quorum sine ullo Proximi tui onere & incommodo potiri tibi licebit, si modò animum tuum à ter-

renis istis quisquiliis, & volu ad cum transfuleris, qui ex donorum infinitorum promuneribus cultores suos locurando & laborando Regnum quærit, & cætera omnia tibi habes rationem parandi Salis norem *Paracelsi*, & Philosophi Cabalistico more cum cum hæcenus texerunt, & infirmolucris obscurarunt, in contemptui & ludibrio habere, quam, & illusores suos stultes, qui ignorantes tantaverunt, quid risui habuerint, & hæcenus nesciunt, quid deant. Sic via tibi est aperta, culatum Majus *Paracelsi*, & cæphorum omnium te deducenurio Vulgi seu Vulgari, acommuni eruendum paucis itium duco. Mercurius multiplicationibus à Vitriolo & Salixam crystallum reducendus mortificandus est: Postea solusua, Primo nimirum Ente SaMinore, & in putrefactione tãdonec impurum à puro separepræcepta eat; Purum in lapivertendum: Hæc in reverberidæ, & continuâ inversione tnesiterandæ, donec lapilli riritu vini ad summum rectificadenuo purum ab impuro seggVini iterum separandus, & resolvendæ, ac iterum per moaffusoque novo Spiritu Viniquandiu retinendæ, ac separanem Vini Spiritu, rursus desdabunt Primum Ens Mercurstantia transcendens, quod estphorum acerrimum, & Circucelci, liquor verus Alcahest, nis gehennæ, & verum ac pum, quo Aurum, & reliquiter solvuntur. Hic est Spiritde quo *Frater Basilus* in fine toNaturalibus, & Supernaturalibus*Basilus* *Valentinus* ex Auri & Aris Mercurii Spiritum conficietionem aliam præscribit, & CircMercurii per se confectum ex & sublimato Argento Vivo, pacto paratur, ipse reticet, qutis clarè & dilucidè proposuomittens illud, in quo totius r & sine quo operatio ipsa effeSed oleum illud facile paratu rationum Chymicarum non rverunt, quo pacto per putrefaiones, cohobationes, & revo